

Director PAUL LĂZĂRESCU

Redacția și Administrația Bd. Republicii nr. 34 București, Sector 2, Tel. 15 03 39 4 pagini — 1 leu

Dreptatea

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC creștin și democrat

Redactor șef ILIE PĂUNESCU ANUL XXII (Seria a IV-a nr. 74) DUMINICA 6 mai 1990

Aroganța puterii provizorii

De mai multe săptămâni se discută în țară o largă mișcare democratică în jurul punctului 8 al Proclamației de la Timișoara...

A 14-a ZI A MANIFESTAȚILOR „GOLANILOR” BUCUREȘTENI

Domnul Ion Iliescu vrea să înceapă dialogul cu manifestații

În urma convorbirii pe care domniile Ion Caramitru, Mircea Dinescu, Dan Hăulică și Andrei Pleșu au avut-o cu domnul Ion Iliescu...

Libertatea, ca drog

Dacă știu comunistii să interpreteze vocea, pe toate vocile și în toate regiunile posibile, școlii care este ară calomniat...

sentință a inteligenței românești de astăzi, scriitorii, actorii, rezizorii, universitarii, studenții...

De 7 zile consecutiv, „huliganii” din Timișoara sînt alături de cei mai vechi „golani” din țară — manifestații din Piața Universității bucureștene.

Crucea Roșie din România este... roșie-roșie!

Crucea Roșie este una dintre instituțiile sacre ale umanității. Atunci cînd ea intervine, armele, patimile se atenuează...

Cine sînt greviștii foamei

Grupul celor care prin sacrificiu de sine, prin greva foamei, proclamă în România, pentru o luptă necurmată împotriva celui mai mare rău care s-a abătut asupra poporului român...

APEL

La inițiativa celor care au fost în fruntea manifestațiilor pe 22 decembrie 1989, studenții ai I.P.B. și ai Interprenderii „1 Mai” și I.P.C.U.B. în ziua de luni, 7 mai, ora 18, pe platoul din fața Casei de Cultură...

Dar, lată că lent dar persistent, mișcarea pentru susținerea punctului 8 din proclamația menționată dobîndea în București un mare eșec. Pentru a doua oară Bucureștenii reacționează prompt și pozitiv la noul impuls democratic venit de la Timișoara...

Euforic pînă la sublim pentru un popor care se redescoperă pe sine în toată dimensiunea sa morală. Noctiv pînă la toxicitate pentru guvernantiile neocomuniste depășiri cu drogul mai neașă al îmbătării cu apa de drog, biugi, țigări străine și alte narcocomerțanțități electorale...

„În atmosfera de teroare și violență instituită de F.S.N., amenințările cu moartea sînt generale și fără excepție”

— Vă rugăm, domnișoara vicepreședinte, să prezentați esența interviului nostru. Cum este posibil, deci, ca să nu intimidăm în licee? — Tentativă de asasinat, ce face parte din valul de asasinat și violență politică declanșat pe tot teritoriul țării de forțele neocomuniste...

după un șarj de oară a năvălirii o castă de oameni incitai care strigau tot timpul „Iliescu! Iliescu!”. Am dus cu ei o vorbă de o castă de turbulenți, organizații locale și inspirate de dl. Iliescu, de vreme ce lăsa strige...

— interviu cu domnul ION PUTU, vicepreședinte al P.N.Ț.-c.d. — nomena. Peste cîteva minute au trecut de la vorbiri la brucări și drept urmare, am oțărcaț sala în linie, fără a riposta agresorilor...

Biroul Electoral Central

Vineri, la hotelul Intercontinental, a avut loc prima conferință de lucru a Biroului Electoral Central (B.E.C.). Sîntem nevoiți să ne exprimăm, cu tot respectul, cîteva nedumeriri...

CETĂȚENI AI ROMÂNIEI! Pînă la alegeri au mai rămas 14 zile. Dacă doriți libertate, demnitate, democrație! Dacă respingeți orice formă de comunism! VOTAȚI Semnul electoral al P.N.Ț.-c.d.

Dreptatea

L I T E R A R Ă

La recenta Adunare generală a scriitorilor, între numeroasele probleme dezbătute — aproape toate, cu excepția componentei Unirii — s-a pomenit și aceea a literaturii ca atare, a literaturii care ar trebui să fie scrisă și tipărită în anul ca via, mai departe în regimul monopolului de stat și Front asupra mijloacelor de tipărire și distribuție, s-au intrat în discuție, eventual de realitate.

S-a presupus că afară de cele 12 ediții particulare de pe acum înregistrate, altă, poate încă mai numeroasă, vor începe să apară pe care singure și le alege, editurile existente, patronate de foruri cu sarcini complexe, cu tentaculare edituri ale liberei inițiative vor lăsa pe literatură de consum, epuizând disponibilitatea cititorului față de buna literatură autohtonă.

Îdeea că, dimpotrivă, cel puțin o seamă din acele edituri netuldate de foruri piramidale vor polariza literatura autohtonă de valoare, iar editurile funcționare vor apărea mai departe hirtie în favoarea autorilor care le-au intrat în sânge, nu au fost sub nici o formă scritorească sau, poate, din lipsă de timp, n-a fost public exprimată.

Cel 90 de scriitori care au luat cuvântul au vorbit despre carte ca obiect, nu despre cuprinsul ei, lucru firesc în cadrul unei breșe alcătuită în principal din celebriități. Pe săliile oferite s-a discutat însă și acest aspect însoțit, printre alții, într-un interviu, Marin Sorescu și-a exprimat părerea că de aici înainte va scădea ponderea literaturii de subterfugiu, ceea ce pare deosebit, dintotdeauna, a practicat-o. Mai pe slesu, într-un articol pe marginea lucrărilor aceleiași Adunări, criticul Eugen Simion prăvestea o înnoire a romanelor

pentru următorii zece ani, de la formele parabolice, textualiste, autoreferențiale, către altele, direct comunicative, cu revenirea în față a romanului de maroverti, a celui social, chiar a celui istoric, a romanului care va concura publicistic, spre a plăcea unui public „avid de eveniment” și să se abată de fantasmale istorice recente”. Al în vorba, dacă am înțeles bine, de realitate liberă.

Literatura de subterfugiu

Un al doilea val al obsedantului deceniu, cel dintâi rămânând ce a fost, un elementar oct de diversivno al regimului ceaușist, modului acestuia de a se descalota de rău mirositoare moștenire paucă-dejstă. În romanele dedicate obsedantului deceniu, reprezentate perfect de opera lui Al. Vasiliu și C. Toiu, erau deplinași comuniștii idealști, prigoniți de alți comuniștii corieriști, înținuții din partid și intermișzi, victimele nu se reînăscău, țesea la învâc un fond de îndopabilitate care-l pune pe călăi într-o situație ceva mai puțin înconfortabilă. De suferințele unei

națiuni întregi ce populose în proporție de 99% închisorile, nici o vorbă. Și cum s-ar fi putut altfel?

Cit privește termenul de subterfugiu, ca armă împotriva cenzurii, vom îndrăzni să spunem că, prin această simplificare, lucrurile se complică extraordinar. În artă, subterfugiu lina de însăși esența ficțiunii și deconșiderarea sa ar sărăci actul creativului ocazional, de oportunitate, care, oricum, se manifestă în reductivitate, care, oricum, maladiu și sterilizant, de cel fundamental, al marii literaturi, unde florileșul imaginației nu-și refuză, ca să zicem așa, nici un subterfugiu.

Vom trăi acele vremi paradisiace în care simbolul și parabola să-și piardă funcționalitatea sau, cel puțin, vor dispărea cărțile în care vocea scrisă ergotează înfinit asupra modului în care l-a crescut peste noapte unghia mică de la degetul stâng? Nu se vor mai scrie cărți născute din cărb. reducându-se în scenă erol din diverse romane, ca să facă cunoștință și să conșerze? O realitate descătușată și va genera o literatură a victorilor nelinceluzătoare, mintuții din labirint, reîntrăit în flux, mai simțitoare la zilele omului decit la inhibițiile reductorului de carte?

După ce editurile pendinte de foruri, servind o lecție editurilor particulare, vor mai publica un deceniu deschelat ediții revenitoare din Ce mult te-am iubit, descaluție I, din Scrierul negru de la toloc, din Bijuterii de familie și Setea unui reneget, va veni rândul literaturii noi despre care a fost citit pe ce să se vorbească la recenta Adunare a scriitorilor din țara noastră!

B. C.

GHEORGHE TOMOZEI

Comenzi

Stîng, drept, stîngul! —
Marș!
Pas de voie!
și bineînțeles
Stînga-mprejur!

Înainte, marș!
și mai ales, mai ales
Înapoi marș!

Sculat!
Culeat!

Oh, timp al meu,
e de-ajuns
că te-ndur...

1985

Mormîntul tiranului

Lăsați-i osemintele afară!
Îngropați cripta!

1985

București „La morte”

Aprind lumina —
lumina rămîne
nu și biserica. Frescele curg.
Mi-au aparținut
și amintirile ce n-au fost ale mele
cu neființa ta poleită,
și astfel te-am iubit, București,
cu mărunta-ți istorie.

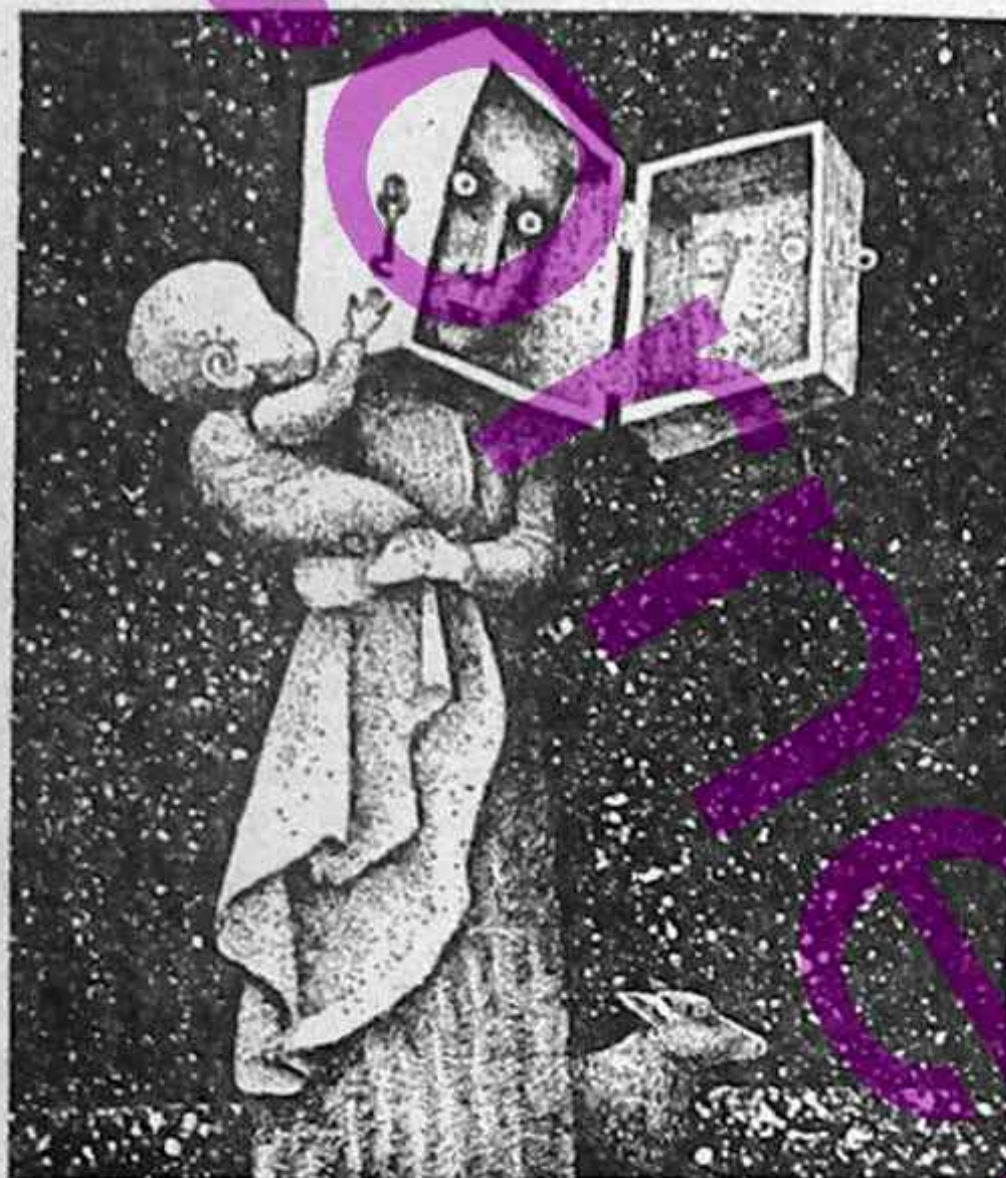
Te treeră
care tramvai cu cai?
Te pier
care blestem?

Ai rămas sub timpla mea,
încăpi într-un sicriș, într-un sat,
te rup în patru
cămile de fier, te adulmecă
iarba.

N-am să mă despoi de tine,
n-am să mă spăl de tine,
nu mă desfac de tine.

Te voi lumina cu moartea,
a mea...

1985

Gravură de Stosys Eldirgevičius (Lituania)

Roza vinturilor

POEZII LITUANIENI
Kostas Korsakas
Jubileu

Și jubileu tău
e la fel ca al celorlalte somități:
discursuri,
ramuri verzi,
telegrame cu toptanul,
buluc de oaspeți,
gazetele relatează pe larg.

Totul este aici.
Lipsește: piatra-ți funerară.

One Baliukonyte Pașii

Acești pași sub fereastră — noapte de noapte —
torturînd fără milă.

Sărînd în sus aprînzî lumina. Ah, spre-a orbi,
spre-a lovi — în propria ta față.

În ochi, în ochi — urlicune și tristețe.
O stea revine pe cer,
stînsă, moartă-i ea. Se pornește ploaia.
Și pașii trecînd sub fereastră

se răresc. Amuțire. Se-nedepărtează...
O să-i uți. Veți adormi.
Îți lipești capul încins
de poarta visului —
oh, pașii, pașii aceștia...

În românește de ADRIAN GHEORGHIU

Mă cutremur

chisorii: fie printr ceilalți deținuti (cel care-l îmbăbăta-seră sau îl puseseră în gardă să fie prudent), fie din administrația închisorii — un anchetator mai binevoitor, un milițian care-l făcuse vreo fa-voare în timpul executării pe-depsel. (...) Astfel se trece la faza a treia, demascarea morală publică, în cursul căreia deținutul e nevoit să calee în picioare tot ce are mai sfînt

CRONICĂ LITERARĂ

și, în primul rînd, familia, Dumnezeu — dacă e credințios, soția sau iubita, prietenii, pe ei însuși. (...) Și numai atunci cînd dărimarea îl apare lui Turcanu ca definitivă, găsîți pînă și în gaură de șarpe? În numele aceleiași eticii planetare ce nu acceptă prescripția marilor crime împotriva umanității, nu trebuie să-î înstăfacăm de guler și să-l pedepsim? A-i ierta ar însem-

na a umili memoria victimelor lor, a trăda suferințele fără seamăn pe alte meridiane ale acestora. Se pune, iată, în fața opiniei noastre publice, cu toată țîrta, această chestiune de conștiință omenească, această chestiune de respect primar față de noi însuși. Nu putem tolera la neînsuși amestecul abjecției în viața noastră, pasul călăului alături pasului nostru, suflarea călăului împletit cu suflarea noastră. Mă cutremur la gîndul că m-aș putea înfrîni pe stradă cu un individ căruia l-aș putea adresa întrebarea: ce mai faceți, domnule criminal Ni-kolski?

GHEORGHE GRIGURCU

Gravură de Algimantas Svovos (Lituania)

Muzica rotativelor

■ O largă dare de seamă a-tro cultură, politică, studii și supra Adunării generale a Uniunii scriitorilor în România li-terară (nr. 17, 26 aprilie a.c.) cu, în plus, două pagini de „micro-recitaluri” pentru cassetofon — înregistrate pe săli în cea de a treia zi a lucrărilor Adunării. Dintre cele radicale: Al. Cistelecian: „Grupurile care au vorbit mi s-au părut de o medio-critice compactă, din cînd în cînd întreruptă de un Grigurcu sau Mircea Ciobanu...”. Maria Luiza Cristescu: „Toată lumea face spovedanii. Își pun cenușă în cap oameni care au făcut a-treia lucruri rele, ca și-e și rugine să pomenești cuvîntul vinovăție”. Mircea Zăciu: „Am asistat la o adunare lesnă, pa-lidă...”. D. Tepeneag despre com-ponenta săli de sedințe: „Mar-tille fiare nu sînt aici și nici maril erol. Sînt cîțiva oameni de bine din ultimul timp.”

■ Pe aceeași temă, în Con-temporanul — Ideea europeană (nr. 2, 27 aprilie a.c.), N. Bre-ban: „Nimeni, sînt convins, nu vrea o răfuțală cu nimeni. Nu ar ajuta la nimic (doar, poate, generațiilor tinere care ar în-vița că nu pot să profiți, să nu respecti un contract social, fără o biamare cel puțin morală și publică)?, cu sînt mai mult cu cit, o spunea mai sus, avem de-a face cu colegii ai noștri falimosi, scriitorii importanți ce vor da de acum încolo, sîntîn convinsi, opere de valoare.”

■ Însemnări în grupa cu lei semnează Mircea Ciobanu în Luceafărul (nr. 14, 2 mai a.c.). Par a nu avea legătură cu Adu-narea generală, desi încep cu peștele considerat asupra minciunii. Noi știm totul des-pre minciună. Am trăit în minciună, ne-am ră-n-tăcut prin cotloanele ei. Ni s-au spus minciuni, am spus noi însine minciuni și niț un fel de a însela și vorba și cu țigăru nu ne-a scăpat. Și acum, după ce-am fost din minciună, am spus că s-au risipit — to-mal nouă să ni se spună min-ciuni? Nouă care le recunoștem de departe, așa cum re-cunoaștem cîinele dintr-o adiere de vînt, adăpîndu-ne primejdiei? Nouă, marilor maeștri ai disimulării? Doar minciuna de la obraz, spune eseistul, să mai alba oarecare putere — intru-ait ea produce stupoare — acars este o formă de suspendare a gîndirii.”

■ Zăg-zag din 10 mai a.c. re-produce din Imnul golăndu, care se cîntă în Piața Univer-sității: „Mai bine hăimna doct-trădător / Mai bine hăimna de-cit dictator / Mai bine golănd de-cit activist / Mai bine mort de-cit comunist.”

■ Impresionație reproducută din Goya în Secunda (nr. 2, aprilie), răspunzînd semnatei semnata de Eugen Chivrot, pentru autodizolvarea P.C.R.-ului. O autodizolvare generală publică și oficială! Dacă n-ar fi un gest de real și produs umanist, cum avansează auto-critica ar marca, zicem noi, o ultimă trezărire de hăimnitate a celor care pînă acum au mînat înțotdeauna pe soluția ecouată!

■ Apare și la București Ob-servator, perioadă româneș transnațional independent pe-

Pagină realizată de
BARBU CIOULESCU,
GHEORGHE GRIGURCU,
PETRE STOICA

PASI TIMIZI (DAR SIGURI) SPRE DICTATURĂ

Vizita domnului Iliescu la Suceava a marcat încă un pas...

aduc aminte însă tot succesiv...

sa partidelor istorice, pentru a...

F.S.N.-ul își dă arama pe față

Am ascultat cu mult interes conferința de presă...

ceastă luptă a tineretului, din...

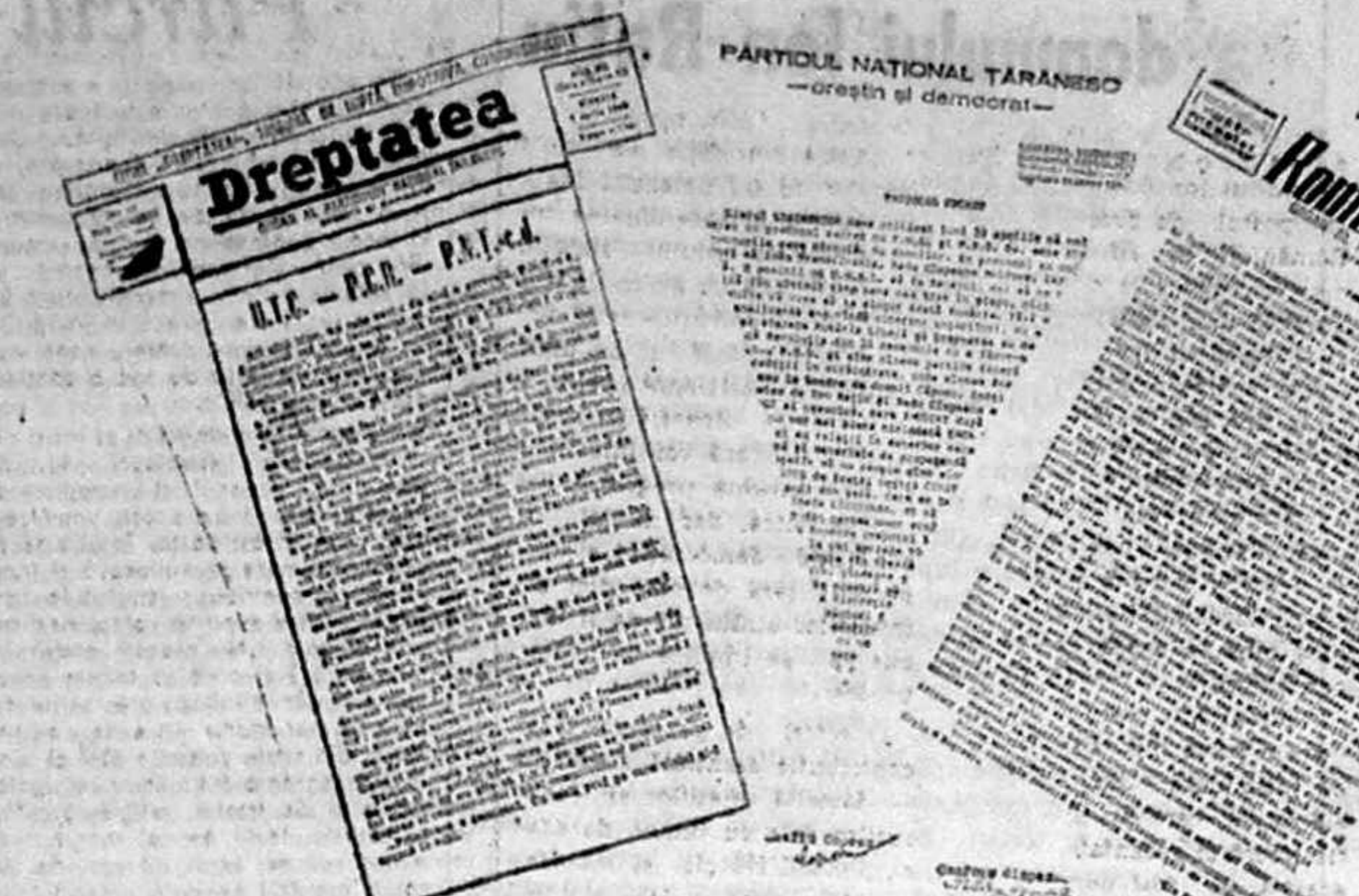
persoane. S-au apropiat de el...

Cea mai bună de Dumnezeu...

in a făuri antologii cu studii...

mușea elevii împotriva profes...

Documente ale erei ticăloșilor

Un nou val de manifeste contra...

Domnul Brucan și P.N.Ț. în 1947

"Mina criminală care se ridică...

rea țării!" scria în Scinteia, anul...

lipsurilor ar fi putut pierde...

Există condiții pentru tinerea...

deblocați, care visează un nou...

Există condiții pentru tinerea...

Atât timp cât revoluția conștină...

Atât timp cât revoluția conștină...

Utemeua

supuși acestora. Ceea ce e mai...

Utemeua, însă, a acționat pe...

Asadar, Utemeua a fost blestem...

Un fost membru al Consiliului F.S.N. se întreabă:

Destinul nostru să fie oare Minciuna?

Din decembrie, istoria e încep...

mină în noi, să se așeze pe...

făptură după paravonul revolu...

De la început, noi liderii...

De la început, noi liderii înce...

teamă genetică de adevăr, dor...

Mesajul domnului Ion Rațiu primului Congres al Societății Ziaristilor din România

Conferința de presă a domnului Ion Rațiu

Dragi jurnaliști,

Gazetăria e o meserie de care mă simt puternic legat afectiv. Am practicat-o din tinerețe, din școala de presă la Iași...

„Dumneavoastră știți această formă dină... pune în discuție... esența, fără a neglija nuanțele mai subtile, presupune un exercițiu de înțelegere...

Presă românească, până de curând dominată de punctul de vedere al guvernului, prezintă încă o tendință să poarte o înecare în acest sens.

În democrațiile sociale, organele de presă de partid prezintă o importanță cu totul secundară. Ziarurile mari sunt înalte independente.

Regret din suflet că nu pot fi alături de dumneavoastră la acest prim Congres al Societății Ziaristilor din România...

Regimul comunist a distrus multe meserii de vocație. Ziarismul este una dintre ele. A descoperi adevărul sub aparente e un lucru dificil și

Venerabil „Athenee Palace” a avut loc o conferință de presă a d-lui Ion Rațiu, candidat la postul de președinte al României...

Una dintre cele mai importante probleme care s-au ridicat a fost aceea că d-l Rațiu s-a înșelător definit în țara sa și a strămoșilor săi, unul fiind „memorandist”...

Au mai fost trecute în revistă o parte din multele acte de intimidare din campania electorală...

S-a mai subliniat că România are toate perspectivele unei redresări economice rapide, datorită unor factori esențiali ce sînt superiori al-

comunist. Acești factori sînt: resursele materiale ale țării noastre cu un potențial înalt, inteligența și îndemnul românesc...

O astfel de perspectivă și contribuție esențială dl. Rațiu — datorită relațiilor și legăturilor sale cu lumea de afară...

Încheiere domnia sa a repetat o declarație mai veche: în situația că va fi ales președinte al României nu va accepta să primească nici o remunerație...

MANIFESTAȚIA DIN PIAȚA UNIVERSITĂȚII Parcul sacru

Pe același loc, unde în noaptea de 21 spre 22 decembrie 1989 Revoluția și-a dat primele jertfe și în Capitală, se desfășoară, înca-

Participanții la miting sînt ei înșiși creatori și spectatori, în același timp, al acestui spectacol viu, care se amplifică și se naște spontan sub ochii lor.

Un asemenea spectacol înegalabil nu poate fi reluat, trebuie să participi la el să-l înțelegi, ca să-l vezi și să-l simți în tine însuși.

putea transmite utila cantitate și calitatea omului pe care o duce atitudinea anticomunistă.

De unde această mentalitate de buldozer? De unde această mentalitate de buldozer? De unde această mentalitate de buldozer?

Las ruga de pe acum pe cei dintii președinte al României, mine, liber și democrație, ca primul decret pe care îl semnaleză...

Domnul general-colonel Victor Stănculescu a fost vineri 4 mai 1990 o conferință de presă, în Sala Sărilor a Casei Armatei.

Conferință de presă a M.Ap.N.

stabilii un contact direct cu peste 4 mii de persoane.

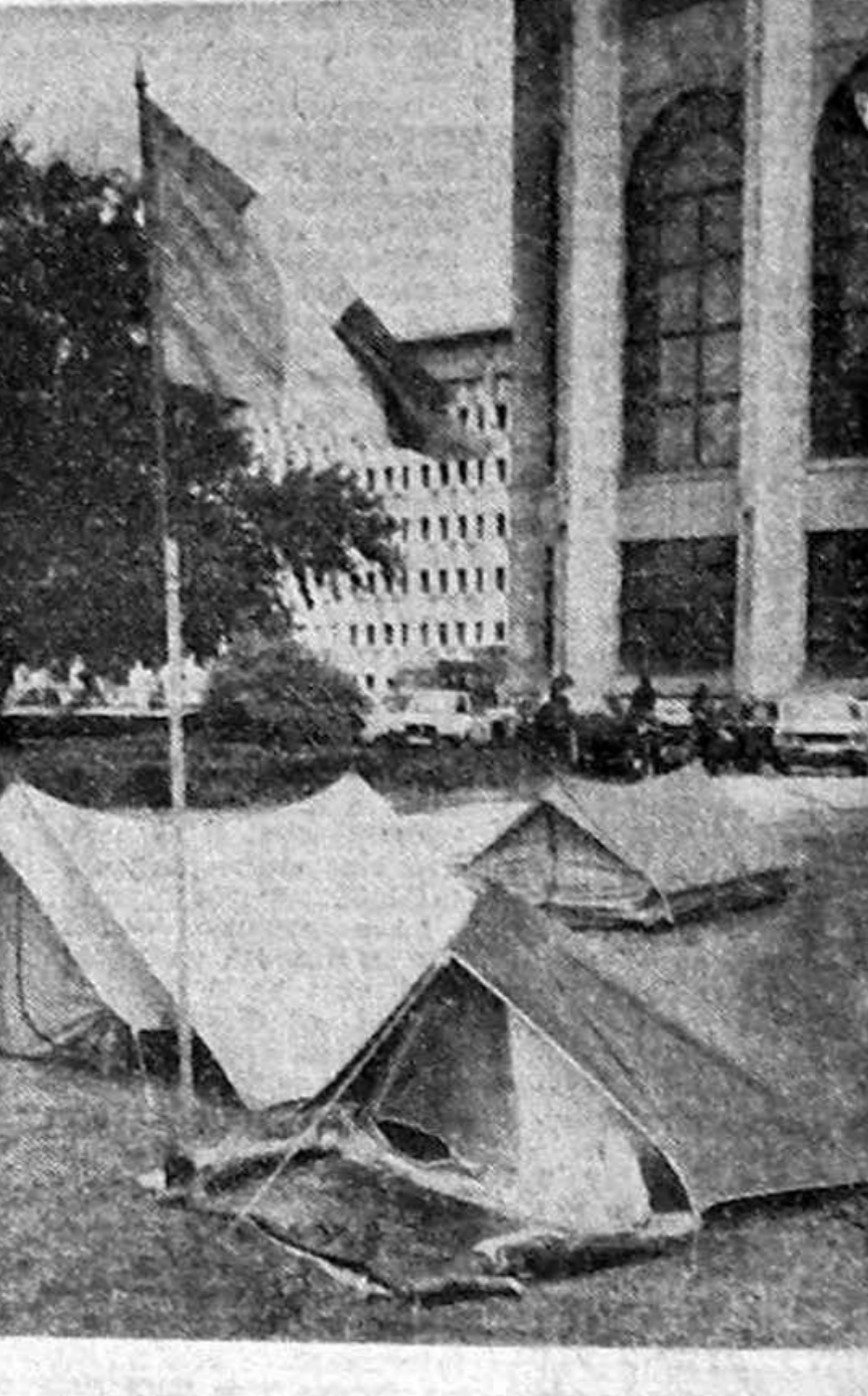
acolo unde se cere, însă nu vom permite niciodată ca armata să fie implicată în anumite interese politice.

mic. Vrem să fim curățîți în fața țării, pentru că și armata a participat la revoluție.

Nihil sine deo — „Dreptatea”: Care este poziția armatei pentru viitor, față de revoluție?

Ei sînt eroii!

De cîteva zile puteți vedea în fața Teatrului Național un adevărat camping. Cîine sînt cei care locuiesc în corturi? De unde sînt? De ce au venit? Intrebări justificate.

„În atmosfera de teroare și violență instituită de F.S.N., amenințările cu moartea sînt generale și fără excepție”

semenes. Au fost distruse și unele obiecte din casă.

Succesul a fost falsificat la București.

Ilustrare de necontestat a falimentului moral și politic al neocomunismului reprezentat de F.S.N.

Criza politică din România condusă de neocomunism se adresează cu fiecare zi, cu fiecare oră. Putredul sistem comunist perpetuat de Ion Iliescu, guvernul Roman și partidul Frontal Salvării Naționale își are, de data asta, clipele numărare.

marginile războiului. Dar, este împede, poporul roman nu mai acceptă minciuna, falsă libertate, impozita, comunismul sub orice formă s-ar prezenta etc. lipsa oricărui perspective.

Golani, atenție!

s-a mizat pe obseala voastră publică, și fost lăsați să fie răbiți „în sue propria”, în spiritul unor metode bine-cunoscute, a căror eficiență a fost verificată în timp.

Frontul Sfîdării Naționale atacă

Ieri, 4 mai, la ora 11, în „Zona liberă de neocomunism” din Brașov au pătruns două femei și patru bărbați care au dărimat tribune, au ars lozințele, i-au făcut „golani” pe participanții la demonstrație, i-au provocat la bătălii. Ei s-au răsculat „noi bătălii de oameni, voi bătălii cu pumnii”.

...și apoi să judecați singuri

Piața Universității este o veritabilă „agora” în care se revăță este libertatea. Este adevărul, ce este comuniste; într-un cuvînt, ce este democrația.